

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 62/08

9 Σεπτεμβρίου 2008

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-120/06 P και C-121/06 P

Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA και Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies LLC (FIAMM) και Giorgio Fedon & Figli SpA και Fedon America, Inc. (Fedon) κατά Συμβουλίου και Επιτροπής

Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΘΕΙ ΝΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ ΤΙΣ ΖΗΜΙΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΟΕ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ

Το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, αναγνωρίζοντας την ύπαρξη καθεστώτος εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας εκ της νομίμου ασκήσεως, από μέρους της, των κανονιστικών αρμοδιοτήτων της.

Η Συμφωνία περί ιδρύσεως του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) αποσκοπεί στη μείωση των δασμών και άλλων φραγμών στο εμπόριο μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Το 1993 το Συμβούλιο θέσπισε κανονισμό που εισήγαγε, έναντι των κρατών μελών, κοινούς κανόνες για την εισαγωγή μπανανών¹. Ο κανονισμός αυτός προέβλεπε προτιμησιακές διατάξεις υπέρ των μπανανών καταγωγής ορισμένων κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού. Το όργανο επιλύσεως διαφορών του ΠΟΕ (ΟΕΔ), το οποίο επελήφθη καταγγελιών που κατέθεσαν πολλά μέλη του ΠΟΕ, στα οποία περιλαμβάνονται οι Ηνωμένες Πολιτείες, έκρινε ότι το κοινοτικό καθεστώς εισαγωγής μπανανών ήταν ασυμβίβαστο με τις συμφωνίες ΠΟΕ.

Το 1998 το Συμβούλιο θέσπισε νέο κανονισμό, με τον οποίο τροποποιήθηκε το ως άνω καθεστώς.

Το ΟΕΔ, εκτιμώντας ότι το νέο αυτό καθεστώς εξακολουθούσε να είναι ασυμβίβαστο με τις συμφωνίες ΠΟΕ, επέτρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες, κατόπιν αιτήματός τους, να επιβάλουν πρόσθετο δασμό επί των εισαγωγών ορισμένων κοινοτικών προϊόντων μέχρι του ποσού συναλλαγών 191,4 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών (USD) ετησίως².

¹ Κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, της 13ης Φεβρουαρίου 1993, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας (ΕΕ L 47, σ. 1).

² Το 2001 η Κοινότητα τροποποίησε το κοινοτικό καθεστώς συναλλαγών όσον αφορά τις μπανάνες με τον κανονισμό (ΕΚ) 216/2001 του Συμβουλίου, της 29ης Ιανουαρίου 2001, για την τροποποίηση του κανονισμού 404/93 (ΕΕ L 31, σ. 2). Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ανέστειλαν την εφαρμογή του πρόσθετου δασμού τους. Από την 1η Ιουλίου 2001, οι εισαγωγικοί δασμοί που επιβάλλει η χώρα αυτή επανήλθαν στα αρχικά ποσοστά τους.

Έξι εταιρίες εγκατεστημένες στην Ευρωπαϊκή Ένωση ζήτησαν από το Πρωτοδικείο να υποχρεώσει την Επιτροπή και το Συμβούλιο να αποκαταστήσουν τη ζημία που αυτές υπέστησαν κατόπιν της επιβολής των αμερικανικών αντιποίνων επί των εξαγωγών τους με προορισμό τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Το Πρωτοδικείο έκρινε αβάσιμες τις αγωγές αυτές³. Υπογράμμισε ότι, δεδομένου ότι οι συμφωνίες ΠΟΕ δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των κανόνων με βάση τους οποίους ο κοινοτικός δικαστής ελέγχει τη νομιμότητα της δράσεως των κοινοτικών οργάνων, δεν ήταν δυνατό να αποδειχθεί, εν προκειμένω, ο παράνομος χαρακτήρας της προσαπτομένης στο Συμβούλιο και την Επιτροπή συμπεριφοράς. Όσον αφορά το καθεστώς της ευθύνης που δύναται να υπέχει η Κοινότητα ακόμη και σε περίπτωση που δεν υφίσταται παράνομη συμπεριφορά των οργάνων της, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, όταν δεν μπορεί να αποδειχθεί ο παράνομος χαρακτήρας της συμπεριφοράς των θεσμικών οργάνων, οι επιχειρήσεις που υφίστανται δυσανάλογο μέρος των επιβαρύνσεων που απορρέουν από τη συμπεριφορά των κοινοτικών οργάνων μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να λάβουν αποζημίωση προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν. Ωστόσο, δεδομένου ότι δεν επληρούτο η σχετική με τον ειδικό και ασυνήθη χαρακτήρα της ζημίας προϋπόθεση, το Πρωτοδικείο απέρριψε τις αγωγές αποζημιώσεως λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης.

Δύο ιταλικές εταιρίες και οι αμερικανικές θυγατρικές τους, ήτοι η FIAMM και η FIAMM Technologies καθώς και η G. Fedon & Figli SpA και η Fedon America, Inc, οι οποίες δραστηριοποιούνται, αντιστοίχως, στον τομέα των στασίμων συσσωρευτών και στον τομέα των θηκών για γυαλιά και συναφών προϊόντων, ζητούν από το Δικαστήριο να αναιρέσει τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου που τις αφορούν.

Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει, ευθύς εξ αρχής, ότι το Πρωτοδικείο ορθώς αποφάσισε ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί, εν προκειμένω, να ελέγξει τη νομιμότητα των πράξεων των κοινοτικών οργάνων με βάση τους κανόνες του ΠΟΕ και την απόφαση του ΟΕΔ, έστω και προς τον σκοπό της αποζημιώσεως.

Εξάλλου, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει αποφανθεί, ιδίως, ότι η ευθύνη της Κοινότητας εκ κανονιστικής πράξεως η οποία ενέχει επιλογές οικονομικής πολιτικής δεν γεννάται παρά μόνον αν συντρέχει κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου υπέρτερης τυπικής ισχύος, ο οποίος προστατεύει τους ιδιώτες και απονέμει σ' αυτούς δικαιώματα.

Ομοίως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, ναι μεν η αρχή της κοινοτικής ευθύνης σε περίπτωση που υφίσταται παράνομη πράξη των θεσμικών οργάνων αποτελεί έκφραση της –γνωστής στις έννομες τάξεις των κρατών μελών– γενικής αρχής ότι η παράνομη πράξη συνεπάγεται υποχρέωση αποκαταστάσεως της προξενηθείσης ζημίας, πλην όμως μια τέτοια σύγκλιση των εννόμων τάξεων των κρατών μελών δεν έχει επιτευχθεί όσον αφορά την ύπαρξη μιας αρχής περί της γενέσεως ευθύνης σε περίπτωση που υφίσταται νόμιμη πράξη της δημόσιας αρχής, ιδίως εφόσον πρόκειται για πράξη κανονιστικής φύσεως.

Το Δικαστήριο καταλήγει ότι, κατά το παρόν στάδιο εξελίξεώς του, **το κοινοτικό δίκαιο δεν προβλέπει καθεστώς που να καθιστά δυνατή τη γένεση της ευθύνης της Κοινότητας λόγω συμπεριφοράς της που εμπίπτει στο πεδίο της ασκήσεως της κανονιστικής αρμοδιότητάς της, σε περίπτωση κατά την οποία η ενδεχόμενη ασυμφωνία της συμπεριφοράς αυτής προς τις συμφωνίες ΠΟΕ δεν μπορεί να προβληθεί ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.**

³ Βλ., ιδίως, αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 2005, T-69/00, FIAMM και FIAMM Technologies κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. II-5393) και T-135/01, Fedon & Figli κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής.

Επιπλέον, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι μια κοινοτική κανονιστική πράξη της οποίας η εφαρμογή οδηγεί σε περιορισμούς του δικαιώματος ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας μπορεί να στοιχειοθετήσει την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, εφόσον ενέχει υπέρμετρη και αφόρητη προσβολή της ουσίας, αυτής καθ' εαυτής, των εν λόγω δικαιωμάτων, ενδεχομένως επειδή δεν έχει προβλεφθεί αποζημίωση κατάλληλη για την αποφυγή ή την άρση της εν λόγω προσβολής.

Ωστόσο, ένας επιχειρηματίας δεν μπορεί να διεκδικήσει δικαίωμα ιδιοκτησίας επί μεριδίου αγοράς το οποίο κατείχε σε κάποια χρονική στιγμή, δεδομένου ότι η κατοχή ενός τέτοιου μεριδίου αγοράς αποτελεί απλώς μια προσωρινή οικονομική θέση, εκτεθειμένη στις συγκυριακές μεταβολές των περιστάσεων. Έτσι, οι εγγυήσεις τις οποίες παρέχει το δικαίωμα ιδιοκτησίας ή η γενική αρχή περί διασφαλίσεως της ελεύθερης ασκήσεως ενός επαγγέλματος δεν μπορούν να επεκταθούν στην προστασία απλών συμφερόντων ή ευκαιριών εμπορικής φύσεως, των οποίων ο αβέβαιος χαρακτήρας είναι σύμφυτος με την ουσία, αυτή καθ' εαυτή, της οικονομικής δραστηριότητας. Έτσι, ένας επιχειρηματίας του οποίου η δραστηριότητα συνίσταται στην εξαγωγή προϊόντων προς τρίτη χώρα οφείλει, ιδίως, να έχει επίγνωση του ότι η δραστηριότητα αυτή μπορεί να επηρεασθεί από διάφορες περιστάσεις μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται το ενδεχόμενο να λάβει η εν λόγω τρίτη χώρα μέτρα αναστολής των δασμολογικών παραχωρήσεων υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι συμφωνίες ΠΟΕ.

Κρίνοντας ότι το σκεπτικό των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων του Πρωτοδικείου ενέχει παραβίαση του κοινοτικού δικαίου, αλλά ότι το διατακτικό των εν λόγω αποφάσεων είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους, **το Δικαστήριο απορρίπτει τις αιτήσεις αναιρέσεως.**

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: η αγγλική, η γαλλική, η γερμανική, η ελληνική, η ισπανική, η ουγγρική, η ιταλική, η ολλανδική και η πολωνική

Το πλήρες κείμενο της αποφάσεως βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου
[C-120/06 P](#)

Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσιεύσεως της αποφάσεως.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδη
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674